

Κατάλογος 2010

Ι. Εισαγωγή

Αυτός είναι η τέταρτος δημόσιος κατάλογος του ΕΕΠΔ ως συμβούλου σχετικά με νομοθετικές προτάσεις και συναφή έγγραφα της ΕΕ. Λόγω της δημοσίευσης του προγράμματος εργασίας της Επιτροπής για το 2010 και του σχεδίου δράσης για την εφαρμογή του Προγράμματος της Στοκχόλμης κατά τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο αντίστοιχα, ο κατάλογος του ΕΕΠΔ δημοσιεύεται αργότερα απ' ό,τι συνήθως, και συγκεκριμένα τον Ιούνιο αντί τον Δεκέμβριο. Ο κατάλογος διατίθεται μέσω του δικτυακού τόπου του ΕΕΠΔ: www.edps.europa.eu.

Ο κατάλογος εντάσσεται στον ετήσιο κύκλο εργασίας του ΕΕΠΔ. Μία φορά ετησίως ο ΕΕΠΔ κάνει απολογισμό των δραστηριοτήτων του στην ετήσια έκθεση. Επιπλέον, ο ΕΕΠΔ δημοσιεύει κατάλογο των προθέσεων του στον τομέα της διαβούλευσης για την επόμενη χρονιά.

Το αίτημα κατάρτισης του καταλόγου βασίζεται στο έγγραφο πολιτικής της 18ης Μαρτίου 2005, «Ο ΕΕΠΔ ως σύμβουλος των κοινοτικών οργάνων σχετικά με νομοθετικές προτάσεις και συναφή έγγραφα».¹ Στο έγγραφο αυτό, ο ΕΕΠΔ παρουσιάζει την πολιτική του στον τομέα της διαβούλευσης επί νομοθετικών προτάσεων, η οποία αποτελεί ένα από τα κύρια καθήκοντά του σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 και το άρθρο 41 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Η μέθοδος εργασίας του ΕΕΠΔ περιγράφεται στο κεφάλαιο 5 του εγγράφου πολιτικής. Σημαντικό μέρος της εν λόγω μεθόδου εργασίας είναι η επιλογή και ο προγραμματισμός (συμπεριλαμβανομένης μιας τακτικής ανασκόπησης της επιλογής και του προγραμματισμού) που απαιτούνται προκειμένου να διασφαλίζεται ο αποτελεσματικός ρόλος του ΕΕΠΔ ως συμβούλου.

Οι κύριες πηγές και για τον φετινό κατάλογο είναι, ως συνήθως, το νομοθετικό πρόγραμμα και πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2010 και ορισμένα σχετικά έγγραφα προγραμματισμού της Επιτροπής, αλλά και το προαναφερθέν σχέδιο εργασίας του Προγράμματος της Στοκχόλμης. Ο κατάλογος έχει εκπονηθεί από το προσωπικό του ΕΕΠΔ. Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης δόθηκε η δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους από την πλευρά της Επιτροπής να συνεισφέρουν. Η συνεισφορά αυτή εκτιμάται ιδιαίτερα.

Ο κατάλογος αποτελείται από δύο έγγραφα:

---

¹ Διατίθεται μέσω του δικτυακού τόπου του ΕΕΠΔ στη στήλη 'The EDPS' >> 'Publications' >> 'Papers'.

- την παρούσα εισαγωγή, η οποία περιλαμβάνει μια σύντομη ανάλυση του πλαισίου και τις προτεραιότητες του ΕΕΠΔ για το 2010
- ένα παράρτημα με τις σχετικές προτάσεις της Επιτροπής και άλλα έγγραφα που έχουν εκδοθεί πρόσφατα ή βρίσκονται στη φάση του προγραμματισμού, και στα οποία επιστάται η προσοχή του ΕΕΠΔ.

Το παράρτημα δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά τον Δεκέμβριο του 2006 και ενημερώνεται έκτοτε τρεις φορές ετησίως.

Εφόσον ο ΕΕΠΔ έχει εκδώσει τη γνώμη του (ή κατ' άλλον τρόπο αντιδράσει δημόσια) σχετικά με συγκεκριμένο έγγραφο, το έγγραφο αυτό διαγράφεται συνήθως από το παράρτημα. Πρέπει να υπογραμμιστεί ωστόσο ότι η συμμετοχή του ΕΕΠΔ στη νομοθετική διαδικασία δεν σταματά με την έκδοση της γνώμης του. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το θέμα μπορεί να επανεμφανιστεί στο παράρτημα, οπότε ο ΕΕΠΔ εκδίδει δεύτερη γνώμη. Οι γνώμες του ΕΕΠΔ δημοσιεύονται επίσης στον δικτυακό τόπο του.²

II. Σύντομη ανάλυση του πλαισίου

Το νομικό τοπίο της ΕΕ έχει αλλάξει σημαντικά σε σύγκριση με την περσινή χρονιά. Την 1η Δεκεμβρίου 2009 τέθηκε σε ισχύ η Συνθήκη της Λισσαβώνας, η οποία εντάσσει την πολιτική αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας στον πρώην κοινοτικό πυλώνα. Ως αποτέλεσμα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Δικαστήριο διαθέτουν πλέον αρμοδιότητα στον συγκεκριμένο τομέα (σε ορισμένες περιπτώσεις με την επιφύλαξη μεταβατικής περιόδου).

Το νέο νομικό τοπίο μετά τη Λισσαβώνα έχει επιπτώσεις και στις δραστηριότητες του ΕΕΠΔ. Δεδομένης της ιδιότητάς του ως νομοθετικού συμβούλου, επιβεβαιώνεται η τρέχουσα πρακτική σύμφωνα με την οποία ο ΕΕΠΔ συμβουλεύει τον νομοθέτη επί νομοθετικών δραστηριοτήτων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον από πλευράς προστασίας δεδομένων σε όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ. Το πεδίο εφαρμογής της αρμοδιότητας του ΕΕΠΔ, με την ιδιότητά του επόπτη είναι, ωστόσο, λιγότερο προφανές. Για την αποφυγή τυχόν νομικών κενών στην προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών, πρέπει, το συντομότερο δυνατό και εντός του 2010, να αποσαφηνιστούν οι αρμοδιότητες του ΕΕΠΔ.

α. Προς ένα νέο νομικό πλαίσιο για την προστασία δεδομένων

Το δικαίωμα στην προστασία δεδομένων έχει υπογραμμιστεί και ενισχυθεί από τη Συνθήκη της Λισσαβώνας. Το δικαίωμα στην προστασία δεδομένων κατοχυρώνεται στο άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, ο οποίος έχει πλέον ίδια νομική αξία με τις συνθήκες. Το δικαίωμα αυτό ορίζεται περαιτέρω στο άρθρο 16 της ΣΛΕΕ, που αποτελεί πλέον τη μοναδική νομική βάση για την έκδοση νομοθεσίας σχετικά με την προστασία δεδομένων. Η νέα αυτή νομική βάση έχει δώσει σημαντική ώθηση στη συζήτηση για την αναθεώρηση των κανόνων της ΕΕ σχετικά με την προστασία δεδομένων. Το δεύτερο εξάμηνο του 2009 διεξήχθη δημόσια διαβούλευση με θέμα τη βελτίωση των κανόνων προστασίας δεδομένων, ενώ πρόταση για ένα νέο νομικό πλαίσιο

² Στήλη 'Consultation' >> 'Opinions'.

αναμένεται πριν από το τέλος του 2010. Έχουν προταθεί πολλές βελτιώσεις του τρέχοντος πλαισίου, όπως η θέσπιση της υποχρέωσης κοινοποίησης παραβάσεων ασφάλειας, η παροχή περαιτέρω δυνατοτήτων στα υποκείμενα των δεδομένων και η θέσπιση των αρχών της «λογοδοσίας» και της «προστασίας της ιδιωτικής ζωής μέσω του σχεδιασμού». Ισχυρό μήνυμα σχετικά με την ανεξαρτησία των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων έχει επίσης δοθεί από το Δικαστήριο με την απόφαση της 9ης Μαρτίου 2010. Ο ΕΕΠΔ ενθαρρύνει την ιδέα της ενδυνάμωσης των υφιστάμενων κανόνων προστασίας δεδομένων και υποστηρίζει τη συμπερίληψη, στο νέο νομοθετικό κείμενο, του τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας (ο οποίος διέπεται προς το παρόν από την ξεχωριστή απόφαση πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ). Το νέο νομικό πλαίσιο για την προστασία δεδομένων είναι μία από τις βασικές προτεραιότητες του ΕΕΠΔ για το 2010.

β. Περαιτέρω ανάπτυξη του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης

Τον Δεκέμβριο του 2009 εγκρίθηκε το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης, το οποίο διαδέχεται το Πρόγραμμα της Χάγης και ορίζει τις προτεραιότητες για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης κατά τα επόμενα πέντε χρόνια. Το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης τονίζει την ανάγκη προστασίας των προσωπικών δεδομένων σε μια παγκόσμια κοινωνία, η οποία χαρακτηρίζεται από ταχείες τεχνολογικές αλλαγές και ανταλλαγές πληροφοριών που δεν γνωρίζουν σύνορα. Το πρόγραμμα υπογραμμίζει επίσης την ανάγκη ανταλλαγής δεδομένων για την ασφάλεια στην Ευρώπη και θεσπίζει την ανάπτυξη μιας στρατηγικής εσωτερικής ασφάλειας. Ανακοίνωση σχετικά με αυτήν αναμένεται τον Οκτώβριο του 2010. Κατά την ανάπτυξη του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ο ευρωπαίος νομοθέτης πρέπει να αναζητά μόνιμως τη σωστή ισορροπία μεταξύ της ασφάλειας και της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών αφενός, και της προστασίας της ιδιωτικότητας και των προσωπικών δεδομένων τους αφετέρου. Εξυπακούεται ότι όλα τα βήματα που έχουν αναγγελθεί στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της Στοκχόλμης για το συγκεκριμένο θέμα θα παρακολουθούνται προσεκτικά από τον ΕΕΠΔ. Ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να τονίσει ιδιαίτερα τη θέσπιση ενός συστήματος εισόδου-εξόδου και του προγράμματος για τους καταχωρισμένους ταξιδιώτες, την προβλεπόμενη οδηγία για τη χρήση του PNR (σύστημα καταστάσεων με τα ονόματα των επιβατών) για σκοπούς επιβολής του νόμου, τη δυνατότητα εφαρμογής ενός ευρωπαϊκού ESTA (ηλεκτρονικό σύστημα άδειας ταξιδιού) και τη χρήση σαρωτών σώματος στα αεροδρόμια. Ορισμένες από τις πρωτοβουλίες αυτές έχουν προγραμματιστεί για τις αρχές του 2011 αλλά εξακολουθούν να περιλαμβάνονται στον κατάλογο του ΕΕΠΔ για το 2010 αφού η συζήτηση επ' αυτών θα ξεκινήσει φέτος αλλά και επειδή έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην προστασία δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ θα μελετήσει επίσης την ανακοίνωση σχετικά με την πολιτική και τα μέσα για ενισχυμένη ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών, η οποία αναμένεται εντός του Ιουνίου 2010. Ο ΕΕΠΔ θα παρακολουθήσει επίσης προσεκτικά την αναγγελθείσα επανεξέταση της οδηγίας για τη διατήρηση δεδομένων προκειμένου να κρίνει εάν η αναγκαιότητα μιας τέτοιας οδηγίας και η αναλογικότητα ενός τέτοιου μέτρου πρέπει να αξιολογηθούν διεξοδικά.

γ. Διεθνής συνεργασία και διαβίβαση δεδομένων

Τόσο στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής όσο και στο σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του προγράμματος της Στοκχόλμης δίνεται έμφαση στην περαιτέρω ανάπτυξη ενός εξωτερικού θεματολογίου της ΕΕ. Στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, οι εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές είναι στενά συνυφασμένες. Η διεθνής συνεργασία όσον αφορά την ασφάλεια και την επιβολή του νόμου εξακολουθεί να αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα της παγκόσμιας ατζέντας. Η ΕΕ και οι ΗΠΑ θα συζητήσουν μια γενική συμφωνία ανταλλαγής δεδομένων για σκοπούς επιβολής του νόμου, καθώς και μια ειδικότερη συμφωνία για την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ θα παρακολουθήσει προσεκτικά, στον βαθμό του εφικτού, τις διαπραγματεύσεις αυτές. Από την άποψη αυτή, η νέα αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ, μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, είναι ιδιαίτερα σημαντική. Ο ΕΕΠΔ θα παρακολουθεί και θα σχολιάζει επίσης άλλες διεθνείς συμφωνίες που βρίσκονται καθ' οδόν και παρουσιάζουν ενδιαφέρον από την άποψη της προστασίας δεδομένων, όπως η ACTA (εμπορική συμφωνία καταπολέμησης της παραποίησης/απομίμησης) και διάφορες συμφωνίες σχετικά με την ανταλλαγή καταστάσεων PNR.

δ. Τεχνολογικές εξελίξεις: το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη

Τον Μάρτιο του 2010 η Επιτροπή δημοσίευσε την πρωτοβουλία «Ευρώπη 2020 – Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη». Η πρωτοβουλία αυτή είναι μια απάντηση στη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση των τελευταίων ετών και θέτει στόχους για την περαιτέρω ανάπτυξη της ευρωπαϊκής οικονομίας. Μία από τις στρατηγικές πρωτοβουλίες που ορίζονται στην ανακοίνωση Ευρώπη 2020 είναι το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη, το οποίο αποσαφηνίζεται περαιτέρω στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2010. Το ψηφιακό θεματολόγιο θέτει προτεραιότητες για την επίτευξη της ανάπτυξης του διαδικτύου υψηλών ταχυτήτων και την αξιοποίηση του δυναμικού των ψηφιακών τεχνολογιών για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Πολλές από τις αναγγελθείσες πρωτοβουλίες σχετικά με το ψηφιακό θεματολόγιο παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την προστασία δεδομένων, όπως το πλαίσιο για την ηλεκτρονική ταυτότητα (eID) και την επαλήθευση της ταυτότητας και το πλαίσιο διαλειτουργικότητας για πανευρωπαϊκές υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Σε ό,τι αφορά το ψηφιακό θεματολόγιο, ο ΕΕΠΔ θα εξετάσει επίσης την ανακοίνωση σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής και την εμπιστοσύνη στην πανταχού παρούσα κοινωνία της πληροφορίας. Επιπλέον, ο ΕΕΠΔ θα παρακολουθήσει τις προτάσεις που προβλέπουν την εισαγωγή νέας τεχνολογίας σε τομείς όπως οι οδικές μεταφορές (δέσμη μέτρων για την ηλεκτρονική κινητικότητα) και η ενέργεια (χρήση έξυπνων δικτύων).

III. Προτεραιότητες του ΕΕΠΔ για το 2010

Η πολιτική του ΕΕΠΔ ως συμβούλου επί της νομοθεσίας και σχετικών εγγράφων της ΕΕ δεν θα αλλάξει. Η συνέπεια ως προς το παραγόμενο έργο αποτελεί κρίσιμη συνιστώσα, μέσω της οποίας ο ΕΕΠΔ προσπαθεί να πετύχει τη σωστή ισορροπία μεταξύ της προστασίας δεδομένων και άλλων (δημοσίων) συμφερόντων. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ο ΕΕΠΔ προτίθεται να εκφέρει τη γνώμη του για όλες τις

νομοθετικές προτάσεις που έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στην προστασία δεδομένων. Τα κύρια θέματα που αναμένεται να σχολιάσει ο ΕΕΠΔ είναι τα ακόλουθα:

- α. Προς ένα νέο νομικό πλαίσιο για την προστασία δεδομένων
  - Αναθεώρηση του πλαισίου προστασίας δεδομένων της ΕΕ
  - Διεξοδικότερος ορισμός των εννοιών του «ελεγκτή» και του «επεξεργαστή» και αποσαφήνιση της έννοιας της «λογοδοσίας» και του ζητήματος του εφαρμοστέου δικαίου και δωσιδικίας (σε συνεργασία και με τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων, στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας του άρθρου 29).
- β. Περαιτέρω ανάπτυξη του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης
  - Στρατηγική εσωτερικής ασφάλειας
  - Χρήση σαρωτών σώματος στα αεροδρόμια
  - ΕΕ-PNR (σύστημα καταστάσεων με τα ονόματα των επιβατών)
  - Ανακοίνωση σχετικά με την πολιτική και τα μέσα για ενισχυμένη ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών
  - Τροποποίηση του κανονισμού FRONTEX
  - Αξιολόγηση της οδηγίας για τη διατήρηση δεδομένων
  - Διαχείριση συνόρων και σύστημα εισόδου-εξόδου
  - Πρόγραμμα για τους καταχωρισμένους ταξιδιώτες (RTP)
  - Ευρωπαϊκό ESTA (ηλεκτρονικό σύστημα άδειας ταξιδιού)
  - Δραστηριότητες σχετικά με την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και τον ενιαίο δικαστικό χώρο
- γ. Διεθνής συνεργασία και διαβίβαση δεδομένων
  - Συμφωνία ΕΕ-ΗΠΑ για την ανταλλαγή δεδομένων για σκοπούς επιβολής του νόμου
  - Συμφωνία ΕΕ-ΗΠΑ σχετικά με τη διαβίβαση στοιχείων μηνυμάτων χρηματοοικονομικής φύσεως που αφορούν πληρωμές, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας
  - Συμφωνίες PNR με τις ΗΠΑ, τον Καναδά και την Αυστραλία
  - Εμπορική συμφωνία καταπολέμησης της παραποίησης/απομίμησης
- δ. Τεχνολογικές εξελίξεις: το ψηφιακό θεματολόγιο
  - Οδηγία για την ηλεκτρονική υπογραφή
  - Πλαίσιο διαλειτουργικότητας για πανευρωπαϊκές υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
  - Δέσμη μέτρων για την ηλεκτρονική κινητικότητα
  - Κανονιστικό πλαίσιο για τα έξυπνα δίκτυα
  - Ανακοίνωση σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής και την εμπιστοσύνη στην πανταχού παρούσα κοινωνία της πληροφορίας.

Βρυξέλλες, Ιούνιος 2010